

SAIRAALA-ATK-PÄIVÄT
1. - 2.6.1983, Kajaani

Kaija Nuutinmäki,
Kainuun keskussairaala

LASKENTATOIMEN TALOUSARVION SUUNNITTELU, SUORITE- JA
KUSTANNUSLASKENNAN TOTEUTUS JA KÄYTTÖNOTTO KAINUUSSA

LASKENTATOIMEN TALOUSARVION SUUNNITTELU, SUORITE- JA KUSTANNUSLASKENNAN TÖTEUTUS JA KÄYTTÖNOTTO KAINUUSSA

Kainuun sairaanhoito- ja erityishuoltopiirin kuntainliitossa toteutettuun laskentatoimen järjestelmään kuuluvat Kainuun keskussairaala, Salmijärven mielisairaala sekä Kainuun keskuslaitos. Tämä laskentatoimen järjestelmä kattaa seuraavat osa-alueet:

- talousarvion suunnittelu ja seuranta
- kirjanpito
- suorite- ja kustannuslaskenta
- johdon raportointi.

SAIMI-laskentatoimi on kokonaisuus, jossa ei ole vain yhtä toimintoa varten tehtyjä ohjelmia. Jokaisesta laskentatoimen järjestelmästä on esitetty samankaltaiset vaiheet ja kokonaisuus on yhdistetty niistä. Tällaisia vaihteita ovat:

- tietojen rekisteröinti
- laskenta
- raporttien muodostus
- tulostus kirjoittimelle
- tiedostojen selailu (kyselyt)
- varmistusten ottaminen

Järjestelmä on suunniteltu toimivaksi yhdessä muiden taloushallinnonjärjestelmien kanssa ja tämä yhteys on tällä hetkellä ollut palkkalaskentaan, jonka tilierittelyn SAIMI-kirjanpito ottaa vastaan suoraan tiedostosta ilman että vientejä tarvitsee tallentaa kirjausten tapaan päätteellä.

TALOUSARVION SUUNNITTELU

Talousarvion suunnittelu sisältää suunnitelman pohjaksi yhden toteutuneen talousarviovuoden, yhden hyväksytyyn talousarvion eli määrärahat ja ehdotetun talousarvion eli määrärahaehdotuksen. Palkkalaskentajärjestelmä tuottaa palkkojen osalta talousarvion suunnittelun pohjan. Talousarvion suunnitteluraportit saadaan seuraavan tasoisina:

1. Pääluokittain/ kohdittain
2. Kohdittain/ vastuualueittain
3. Kohdittain
4. Kohdittain/ alakohdittain
5. Vastuualueittain/ kohdittain
6. Vastuualueittain

Talousarvion laadintaa varten koneella on jo tiedot edelliseltä vuodelta sekä hyväksytyt määrärahatiedot, joten kutakin momenttia vastaava määrärahaehdotus syötetään koneelle. Tämän jälkeen voidaan tulostaa talousarvio asianomaiselle vuodelle.

HALLINNOLLINEN KIRJANPITO

Hallinnollinen kirjanpitojärjestelmä noudattaa SALAUKSEN mukaista suositusta. Systemiin on kuitenkin otettu ominaisuus, jonka mukaan hallinnollisen kirjanpidon tulostus pystytään tuottamaan kunnallisen laskentatoimen järjestelmän (KULAUS) vaatimusten mukaisesti. Mikko -tietokoneen tiedonhallintajärjestelmän ominaisuuksille on voitu rakentaa järjestelmä,

- joka on osittain tosiaikainen
- jossa voidaan käyttää yhteisiä ohjelmaosia laskentatoimen eri osa-alueisiin
- joka ei sisällä lajitteluita
- jota on helppo laajentaa laitteiston kapasiteetin kasvaessa.

Toimintaperiaatteisiin kuuluu vielä se, ettei otsikkotekstejä, huomautuksia, ohjeita eikä muita vakiotekstejä ole sijoitettu ohjelmiin. Käyttäjä voi näin ollen itse muuttaa esimerkiksi raporttien otsikoita mieleisikseen. Hallinnollisen kirjanpidon tulosteet ovat seuraavat:

- päiväkirja
- pääkirjatilit ja talousarviotilit
- pääkirjatilien yhteenveto (tase)
- avoimet ostolaskut
- kustannuslaskennan tarkistuslista
- talousarviotilien vertailu
 - vastuualue/ alakohta
 - vastuuyksikkö/ alakohta
 - vastuualue/ kohta
 - pääluokka/ kohta
 - laitos/ alakohta
 - laitos/ kohta
 - kohta/ vastuualue
 - kohta/ alakohta.

SUORITE- JA KUSTANNUSLASKENTA

Suorite- ja kustannuslaskenta sisältää tavoitesuunnitteluun liittyen kausisuunnitelmien sisältämien suoritettavien ja toteutuneiden suoritteiden vertailun. Tämän lisäksi ohjelmisto tuottaa välittömien kustannusten ja tuottojen seurannan sekä välillisten kustannusten laskennan ja seurannan annettuja vyörytysperiaatteita hyväksikäyttäen kuin myös erilaisten tunnuslukujen laskennan johdon raportointia varten. Atk:n toteutuksen ulkopuolelle jäävät vastuuyksiköt/ vastuualueet, kuten laboratorio ja röntgen raportit manuaalisesti kerätyt toiminnan suoritettiedot, mitkä tallennetaan toiminnan seuranta varten ja kustannusten vyöryttämiseksi loppusuoritteille. Kustannukset vyörytetään sairaalakohtaisesti sovittujen vyörytysperiaatteiden mukaisesti. Toteutuneet suoritettiedot kustannuslaskentaa varten syötetään systeemin päätteeltä atk:n ulkopuolella olevien palveluyksiköiden osalta. Vuodeosaston, poliklinikan, teho-osaston, päivystyspoliklinikan, kuntoutusosaston ym. vastaavat suoritettiedot siirtyvät automaattisesti potilashallinnon järjestelmästä sekä varaston ja apteekin suoritteet materiaalihallinnon järjestelmästä konekielisessä muodossa. Suorite- ja kustannusseurannan tulosteet on pyritty laatimaan siten, että ne palvelevat organisaation eri toimintatasoja sekä ulkopuolisia tarpeita.

Tulostus käsittää seuraavat kokonaisuudet:

- kustannuslaskennan tulosteet vastuuyksikkö-, vastuualue- ja laitostasolla talousarviovertailuineen,
- Sairaalaliiton tilastot erikoisalakohtaisesti (sairaalatalous-tilasto, kustannusvertailut)

Tulosteet ovat seuraavat:

- suoritepäiväkirja
- kustannuslaskentatietojen tarkistuslista vastuuyksiköittäin
- suorite- ja kustannusraportti vastuuyksiköittäin
- kustannuslaskenta
 - vastuuyksiköittäin
 - vastuualueittain
 - pääluokittain
- hoitopäivän- ja pkl-käynnin kustannukset vastuuyksiköittäin
- kustannusten erittely vastuuyksiköittäin
 - vuodeosastohoito
 - avohoito
 - sairaanhoidolliset palvelutoiminnot.

Konekieliset viennit eri systeemeistä hoidetaan keskitetysti keskussairaalassa siten, että keskussairaalassa vastaava henkilö huolehtii ajoihin tarvittavat konekieliset tiedot. Ajoajankohdat sovitaan ja ajoitetaan eri laitosten osalta yhdessä, jolloin kukin laitos voi ajaa omat kirjanpidon ja kustannuslaskennan ajonsa eri aikoina. Tulosteet voidaan ottaa joko keskussairaalassa olevalle kirjoittimelle tai kunkin laitoksen omalle kirjoittimelle käytännön tarpeen mukaisesti.

LAITOSJOHDON RAPORTIT

Raportti sisältää laitoksen toimintaa kuvaavia tietoja jaettuna kolmeen osakokonaisuuteen:

- koko toiminta verrattuna asukasmäärään, sairaansijoihin, lääkärinvirkoihin
- vuodeosastotoiminta, sen kustannukset sekä resurssien käyttö
- avohoitotoiminta, sen kustannukset sekä resurssien käyttö

Resurssien käyttöä ja kustannuksia verrataan vuodeosastotoiminnan osalta hoitopäiviin ja avohoitotoiminnan osalta poliklinikkakäyn-
teihin. Laitosjohdon raportissa esitetään seurantajakson arvio
sekä toteutuma sekä näiden ero prosentteina. Edellinen toteutuma
on esitetty raportissa omana sarakkeenaan kuin myös tiedot kerty-
mästä vuoden alusta lukien arviona ja toteutumana sekä ero prosent-
tina. Toistaiseksi vielä johdon raportointia koskeva ohjelma ei
ole valmis.

PALKKANLASKENTA

Sairaaloiden Mikko-palkanlaskenta on tosiaikainen palkkalaskennan
atk-järjestelmä, jonka avulla voidaan toteuttaa pienten ja keski-
suurten sairaaloiden palkanlaskennan automatisointi. Systemin
tarkoituksena on sairaalan henkilökunnan palkanmaksu, palkanmaksuun
liittyvien tietojen keräily, tilastojen ja raporttien tulostus.
Kainuun sairaanhoito- ja erityishuoltopiirin kuntainliittoon kuuluu
kolme laitosta, joiden yhteenlaskettu vakinaisten viranhaltijoiden
lukumäärä on noin 1.000. Palkanlaskenta suoritetaan laitoksittain.
Palkanlaskennassa noudatetaan Kunnallisen sopimusvaltuuskunnan ja
kunnallisten ammattijärjestöjen välisiä virkaehtosopimuksia. Pal-
kanlaskenta käsittää kuukausipalkkojen, tuntipalkkojen ja palkan-
maksukausiin liittyvien lisäpalkkojen laskennan. Palkkatapahtumat
syötetään järjestelmään päätteen välityksellä. Syötön yhteydessä
tarkistetaan henkilönumeron oikeellisuus henkilötiedostosta. Hen-
kilöstöhallinnon ohjelmiston kautta syötetään kutakin henkilöä
koskevat tiedot laitteeseen, joita palkanlaskenta voi päivittäin
käyttää hyväkseen. Lisäpalkkojen syötössä ohjelma laskee syötetyt
tuntimäärät. Syötön jälkeen tulostetaan palkkatapahtumat henkilö-
järjestyksessä. Takautuvien korvausten, takautuvien ikälisien
laskentaa ja palkkakortin tulostusta varten säilytetään kunkin
laskentakerran tapahtumat palkkalajeittain. Säilytysaika sovitaan
käytettävissä olevan kapasiteetin mukaan. Palkkojen vienti kirjan-
pitoon ja kustannuslaskentaan tehdään laitospohjaisesti omina koko-
naisuuksina kuntainliiton kaikkien laitosten yhdistetyn palkanlas-
kenta-ajon tuottamasta aineistosta. Kirjanpitovalvontoihin kuuluu
kolme tulostetta:

- palkkalajiyhteenveto
- palkkojen tilierittely konekielisessä muodossa

Tulosteet laaditaan henkilökohtaisten palkkatapahtumien sisältämän palkkalajikoodin ja tilierittelyn perusteella. Palkkalajiyhteenvetoraportissa eritellään kaikki palkkalajit ja niiden yhteissumma. Raportin otsikkoon tulostetaan palkkakauden päiväys, numero, tositenumero ja palkkapussien numerosarjat, jotka sisältävät erittelyn. Palkkojen tilierittely- raportti laaditaan tilierittelyn perusteella lajiteltuna tilinumeron perusteella. Samalle tilinumerolle on useita tapahtumia. Raportissa esitetään ainoastaan yhteissumma ja jätetään pois ne tapahtumat, joille tiliä ei ole täydennetty.

Palkkalaskennan tulosteet voidaan jakaa käyttötarpeen mukaisesti seuraavasti:

1. tietyin aikaväleihin tuotettavat
 - palkkaluokkapalkkojen siirto
 - palkkalaskenta
 - kauden palkkatapahtumien poisto
 - lomavuoden vaihteen nollaus
2. haluttaessa tuotettavat
 - henkilötietueiden listaus
 - kauden palkkatapahtumat
 - vakiopalkkatapahtumat
 - palkkalajitapahtumat
3. palkkakauden tulosteet
 - palkkalaskelmat
 - toistuvaissuoritusten tapahtumaluettelo
 - palkkojen tilierittely
 - talousarvion suunnitteluraportti 1.
 - talousarvion suunnitteluraportti 6.
4. kuukausittain tuotettavat
 - jäsenmaksut henkilöittäin
 - jäsenmaksut liitoittain
 - KVTEL-päättyneet
 - jäsenmaksut 1/4-vuosi

5. tietyin aikavälein tuotettavat
 - palkkakorttilistaus
 - tapahtumien kausilistaus
 - vuosilomalistaus
 - palkanlaskenta-ajon palautus
 - 1/2 vuoden ansio

6. haluttaessa kumulatiivisesta tiedostosta
 - talousarvion suunnitteluraportti 2.
 - talousarvion suunnitteluraportti 3.
 - talousarvion suunnitteluraportti 4.
 - talousarvion suunnitteluraportti 5.

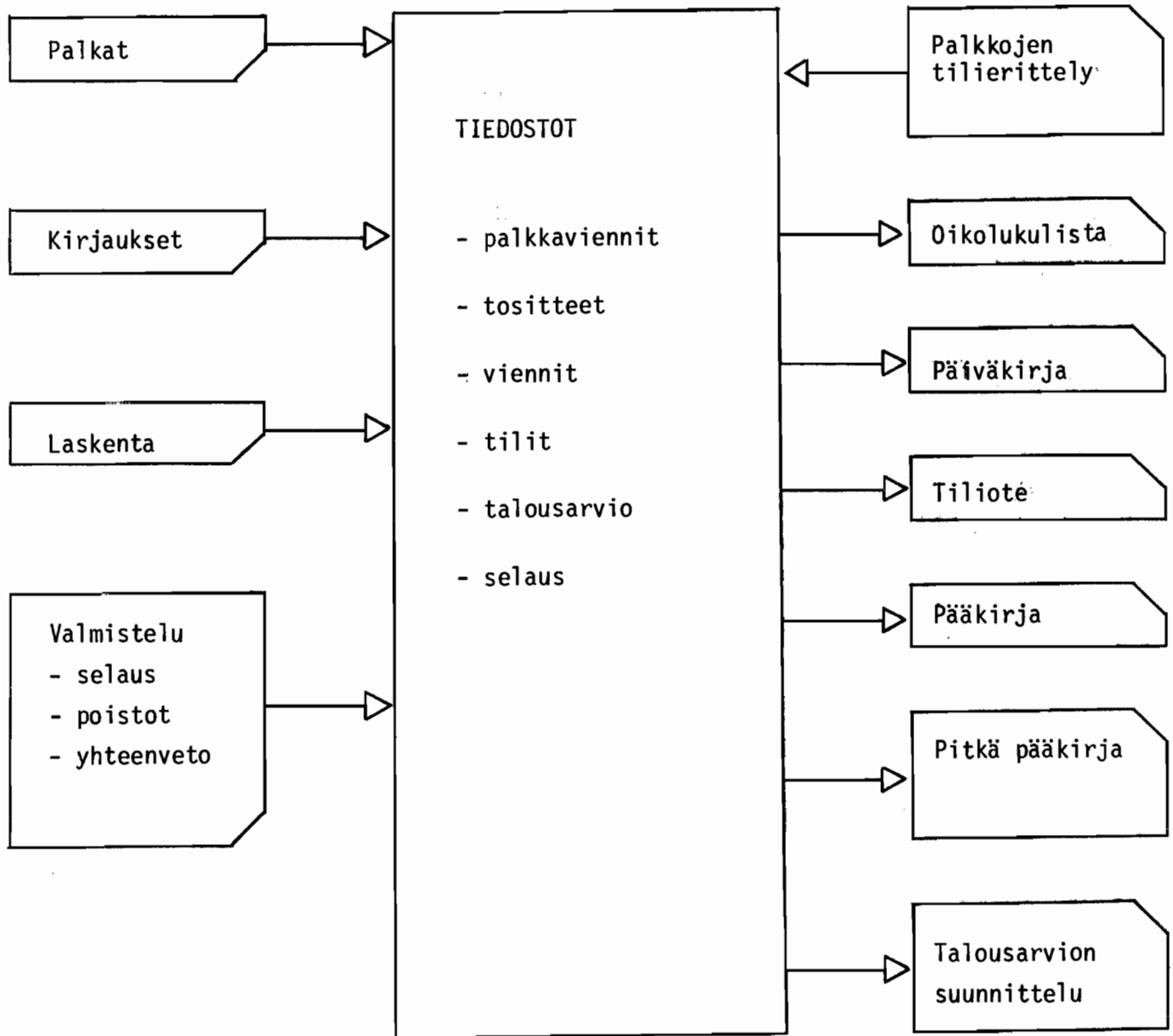
7. vuosittain marraskuussa tuotettavat
 - tilastokeskuksen palkkatilasto

8. kalenterivuoden vaihteessa tuotettavat
 - KVTEL- palkkailmoitus I
 - " - II
 - " - III
 - palkkailmoitus vakuutuslaitoksille
 - verokirjan liite
 - vuosi-ilmoituserittely
 - KVTEL - päättyneet työsuhteet

9. lomavuoden vaihteessa tuotettavat
 - vuosilomalistaus

KAINUUN SAIRAANHOITO- JA
ERITYISHUOLTOPIIRIN KL

SAIMI-KIRJANPITO

TALOUSHALLINNON PÄÄTESIJOITTELU

